

Sygn. akt V Kz 518/17

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi V Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia S.O. Zbigniew Mierzejewski

Protokolant: sekr. sąd. Dorota Lerka

przy udziale Prokuratora Renaty Sikory

po rozpoznaniu w sprawie K. M.

podejrzanej o czyn z art. 157 § 2 k.k. i art. 190 § 1 k.k.

zażalenia obrońcy podejrzanej na postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 8 maja 2017 r., w sprawie o sygn. akt IV K 221/17

w przedmiocie umorzenia postępowania i orzeczenia środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k., art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. oraz § 17 ust. 2 pkt 3 i 4 w zw. z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1714)

postanawia:

1. uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania;
2. zasądzić ze Skarbu Państwa na rzecz adw. A. K. kwotę 1033, 20 zł (jeden tysiąc trzydzieści trzy złote dwadzieścia groszy) tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej podejrzanej z urzędu w postępowaniu przed sądem I instancji oraz w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 maja 2017 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. umorzył postępowanie karne przeciwko K. M. podejrzanej o czyn z art. 157 § 2 k.k. i art. 190 § 1 k.k. oraz na podstawie art. 93a § 1 k.k. pkt 4 k.k. w zw. z art. 93c pkt 1 k.k. i art. 93g § 1 k.k. zastosował wobec podejrzanej środek zabezpieczający w postaci umieszczenia(...) w Ł., ul. (...).

Postanowienie Sądu Rejonowego zaskarżył zażaleniem w części dotyczącej orzeczenia o środku zabezpieczającym oraz o kosztach postępowania obrońca podejrzanej zarzucając zaskarżonemu postanowieniu naruszenie prawa materialnego przez błędne zastosowanie art. 93g § 1 k.k. z uchybieniem art. 93b § 1 k.k., polegające na umieszczeniu K. M. w odpowiednim zakładzie psychiatrycznym pomimo braku przesłanek do przyjęcia, że zachodzi obawa popełnienia przez podejznaną czynu zabronionego o znacznej społecznej szkodliwości. Obrońca podejrzanej podniósł również zarzut naruszenia prawa procesowego, tj. art. 626 § 1 k.p.k. oraz § 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu poprzez wydanie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie bez orzeczenia o kosztach, w tym bez przyznania wynagrodzenia obrońcy wyznaczonemu z urzędu.

W konkluzji zażalenia obrońca podejrzanej wniosł o zmianę zaskarżonego postanowienia w zakresie rodzaju zastosowanego środka zabezpieczającego poprzez orzeczenie obowiązku podjęcia przez oskarżoną terapii w warunkach wolnościowych oddziału dziennego pobytu, jak również o uzupełnienie zaskarżonego postanowienia przez rozstrzygnięcie, iż koszty procesu na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. ponosi Skarb Państwa oraz o przyznanie na zasadzie § 17 pkt 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714) wynagrodzenia obrońcy wyznaczonemu z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy podejrzanej skutkując wszczęciem kontroli instancyjnej zaskarżonego postanowienia okazało się o tyle zasadne, że doprowadziło do jego uchylecia z uwagi na poważne naruszenie przez Sąd Rejonowy przepisów postępowania w stopniu wpływającym na jego treść.

Postanowienie wydane przez Sąd Rejonowy nie odpowiada bowiem wymogom formalnym orzeczenia o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środków zabezpieczających.

Zgodnie z treścią przepisu art. 354 pkt 3 k.p.k. w razie umorzenia postępowania z powodu niepoczytalności sprawcy stosuje się art. 322 § 2 i 3 k.p.k., a zatem postanowienie powinno zawierać, oprócz danych wymienionych w art. 94 k.p.k., dokładne określenie czynu i jego kwalifikacji prawnej oraz wskazanie przyczyn umorzenia.

Tymczasem postanowienie Sądu Rejonowego umieszczone w protokole posiedzenia nie zawiera ani opisu zarzucanych podejrzanej czynów ani ich kwalifikacji prawnej. Bez zestawienia z wnioskiem prokuratora o umorzenie postępowania i zastosowanie środków zabezpieczających nie jest możliwe ustalenie jakich czynów popełnienie zarzucono i przypisano podejrzanej. Nadto orzekając o umieszczeniu podejrzanej w (...) w Ł. przy ul. (...) Sąd Rejonowy pominął regulację wskazaną w art. 201 § 2 k.k.w., dotyczącą obligatoryjnego zasięgnięcia opinii komisji psychiatrycznej przed określeniem rodzaju zakładu, w którym ma być wykonywany środek zabezpieczający. Takie wskazanie następuje dopiero na etapie postępowania wykonawczego, zaś rozstrzygnięcie merytoryczne o zastosowaniu środka zabezpieczającego sprowadza się do umieszczenia podejrzanego w odpowiednim zakładzie psychiatrycznym.

Wskazać także należy, że zgodnie z zarządzeniem przewodniczącego wydziału posiedzenie w przedmiocie rozpoznania wniosku prokuratora o umorzenie postępowania i zastosowanie środka zabezpieczającego wyznaczono na dzień 9 maja 2017 r. (k. 66). Na ten dzień także zawiadomiono podejrzaną (k. 72). Tymczasem, jak wynika z protokołu posiedzenia z k. 73 odbyło się ono w dniu 8 maja 2017 r. Nawet jeśli zapis daty posiedzenia jest wynikiem oczywistej omyłki pisarskiej, wobec stwierdzonego uchybienia przepisowi art. 354 pkt 3 k.p.k., brak było konieczności zwrotu sprawy w trybie wynikającym z regulaminu urzędowania sądów powszechnych celem wyjaśnienia tej okoliczności, gdyż brak wskazania dokładnego określenia czynów zarzucanych podejrzanej i ich kwalifikacji prawnej musiał skutkować uchyleciem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Trafny był zarzut obrońcy odnoszący się do nieorzeczenia o kosztach postępowania, w tym kosztach obrony udzielonej podejrzanej z urzędu. Mimo tego, że orzeczenie takie może zapaść, stosownie do art. 626 § 2 k.p.k., w odrębnym postanowieniu, to przecież Sąd Rejonowy zapoznawał się z zażaleniem obrońcy odnosząc się do niego w trybie art. 463 § 1 k.p.k. i mimo oczywistej zasadności zażalenia w tym zakresie nie podjął żadnych czynności w celu wydania brakującego rozstrzygnięcia.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Rejonowy będzie miał na uwadze, oprócz zastosowania się do art. 354 pkt 3 k.p.k., że warunkiem orzeczenia środków zabezpieczających jest ustalenie faktu popełnienia czynu, co powinno nastąpić na podstawie zebranego materiału dowodowego ocenionego zgodnie z zasadami wskazanymi w art. 7 k.p.k., w taki sam sposób jak w przypadku wydawania wyroku skazującego. Rozpoznanie wniosku na posiedzeniu jest możliwe wówczas, gdy zarówno niepoczytalność podejrzanego jak i popełnienie czynu zabronionego nie budzą wątpliwości,

co nie zwalnia jednak sądu od dokonania precyzyjnych ustaleń stanu faktycznego, oceny dowodów oraz wskazania przyjętej kwalifikacji prawnej, jak również przesłanek orzeczenia konkretnych środków zabezpieczających.

Ponieważ podejrzana w postępowaniu przed sądem I i II instancji korzystała z pomocy obrońcy wyznaczonego z urzędu, zaś koszty tejże pomocy nie zostały opłacone w całości ani w części Sąd Okręgowy zasądził na rzecz obrońcy stosowne wynagrodzenie ze Skarbu Państwa, którego wysokość ustalono na podstawie powołanych w sentencji przepisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.